

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanı
Psikolog Ebru YÜKSEL

3-6 YAŞLAR ARASINDAKİ ÇOCUKLARIN DİL GELİŞİMİNE YARDIM YÖNTEMLERİ

Tüm Yaşlarda Uvulacak Esaslar:

- Çocuğunuzla konuşurken onun seviyesine inin ve onunla göz kontağı kurun.
- Çocuğunuzla onun ismini kullanarak, gülümseyerek konuşun.
- Kullanacağınız kelimeler ve cümlelerle çocuğunuza model olacağınızdan doğru kelimeleri ve dilbilgisi kurallarına uygun cümle yapılarını kullanmaya özen gösterin.
- Normal ses tonu, jest ve mimikler kullanarak konuşun.
- Çocuğunuza, onun anlatmaya çalıştıklarını dinleyerek doğru model olun.
- Çocuğunuzla günlük yaşantınız, kendisinin veya diğer çocukların yaptığı işler hakkında konuşun.
- Gerekli gördüğünüz durumlarda ona açıklamalar yapın.
- Çocuğunuzun konuşmasını genişletin.

3-6 Yaşlar Arasında Uvulacak Esaslar:

- Çevrenizdeki birçok nesnenin, yerin, kişilerin fotoğraflarını çekin ve bu fotoğraflardan bir albüm oluşturun. Daha sonra çocuğunuzdan bu albümdeki resimler hakkında konuşmasını isteyin.
- Yanında olmadığınız zamanlarda kendi ihtiyaçlarını ifade etmesini öğretin (“Acıktım”, “Tuvalet” gibi).
- Onu yeni yerlere götürün. Yaptıklarınız ve gördükleriniz hakkında konuşun.
- Her çeşit dilbilgisi hatasının doğrusunu doğal ortamda tekrarlayın; asla “Öyle değil, böyle söylemelisin” gibi bir düzeltme yapmayın.
- Karışık, anlaşılamayan konuşmaları ona anlayabileceği düzeyde açıklayarak anlatın.
- Çocuğunuzla birlikte basit ritimler içeren yeni şarkılar söyleyin.
- Çocuğunuza, evde sürekli olarak sorumlu olacağı basit işler verin. Örneğin; çiçek sulama, evde hayvan varsa onu besleme gibi.
- Telefon çaldığı zaman telefona bakması, sizi çağırması ve tanıdık kişilerle konuşması için fırsatlar verin.
- Kısa süreli olmak koşuluyla çocuğunuzun uygun televizyon programlarını ve reklamları seyretmesine izin verin.
- Resimli kitapların yanı sıra dergi, ansiklopedi gibi bol resimli ve farklı konuların bir arada bulunduğu kaynakları çocuğunuzla birlikte tartışarak inceleyin.
- Çocuğunuza her gün resim yapma fırsatı verin ve yaptığı resimleri anlatmasını isteyin. Çeşitli sorular sorarak çocuğunuzun hayal gücünü genişletin.
- Çocuğunuzun mutlaka çocuk tiyatrolarına, sinemalara, müzelere ve çeşitli sergilere götürün. Gördükleriyle ilgili olarak onunla konuşun.

- Çocuğunuza gittiğiniz yerlerde fotoğraf çekme fırsatı verin. Daha sonra, fotoğraflara birlikte bakarak, geçmiş yaşantılar hakkında konuşun.
- Çocuğunuza ve arkadaşlarına renkli resimli kitaplardan hikâyeler anlatın. Hikâyeyi anlattıktan sonra çocuklarla, hikâye hakkında konuşma, hikâye ile ilgili soruları cevaplama, hikâyeyi tamamlama, dramatize etme, yeni hikâyeler yaratma gibi faaliyetler yapın.
- Çocuğunuzdan gösterdiğiniz nesnenin rengi ile aynı renkte olan başka nesne bulmasını isteyin. Başlangıçta siz model olun, nesneyi gösterin ve rengini sözel olarak ifade edin.
- 5-6 yaşındaki çocuğunuzla, aynı sesle başlayan sözcükleri söyleme oyunu oynayın. Örneğin; “E”sesiyle başlayan sözcükleri söyleme (Yetişkin: Elbise, Çocuk: Ev, vs.).
- Çocuğunuza, “Bana.....’nın tersini söyle” yönergesini vererek zıt kavramları öğretmeye çalışın. Örneğin; Yetişkin: Bana büyüğün tersini söyle. Çocuk: Küçük.
- Çocuğunuzla, gelecek zaman ifadelerini kullanarak cevap verebileceği sorular sorun.
- Çocuğunuza, telefon numaranızı adresinizi öğretin.
- Çocuğunuza, gelişimini destekleyici, sizinle ve diğer çocuklarla oynayabileceği oyuncaklar sağlayın (Bul-yaplar, evcilik oyuncakları, tamir aletleri, mekanik oyuncaklar, legolar, kavram oyunları, boyalar, boncuklar, çiftlik oyuncakları, vs.).
- Özellikle sosyal yaşantıda gördüklerini oyunlarına transfer edebileceği materyaller sağlayın. Çünkü misafir ağırlayan annesini gören bir çocuk, oyununda annesinin kullandığı materyallere ihtiyaç duyacaktır. Doktor aletleri, tamir aletleri, evcilik oyununda kullanılan eşyalar, vb. oyuncaklar çocuğun bu ihtiyaını karşılayacaktır. Bu malzemeleri satın alarak çocuğunuza sunabileceğiniz gibi evde kullanılmayan eşyaları da çocuğunuzun ihtiyaına göre sunabilirsiniz.